

แบบสรุปโครงการวิจัยย่อยที่ 1

ชื่อแผนงาน: เอกลักษณ์ระดับเซลล์และโมเลกุลของพืชสมุนไพร พืชถิ่นเดียว พืชหายาก และพืชใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย

ชื่อโครงการย่อย: การรวบรวมตัวอย่างพืชสมุนไพร พืชถิ่นเดียว พืชหายาก และพืชใกล้สูญพันธุ์ของประเทศไทย เพื่อศึกษาเอกลักษณ์ระดับเซลล์ และโมเลกุล

ชื่อนักวิจัย: ศ. วงศ์สฤติย์ ฉั่วกุล ผศ. ทยา เจนจิตติกุล อ. มนูญ ผิวทอง

หน่วยงาน: ภาควิชาเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ภาควิชาพฤกษศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สถานการแพทย์แผนไทยประยุกต์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2556

เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ 081-733-9045

ประเด็นปัญหาก่อนการวิจัย

ประเทศไทยมีพืชท้องถิ่นมีจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 ชนิด ซึ่งจัดเป็นพืชหายาก พืชใกล้สูญพันธุ์ พืชถิ่นเดียว ประมาณ 1,400 ชนิด บางส่วนมีการใช้ประโยชน์จากคนในท้องถิ่นและชนเผ่าต่างๆ ทั้งด้านสมุนไพร พืชอาหาร ฯลฯ ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาศักยภาพการใช้ประโยชน์และเกิดการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างยุติธรรมและทัดเทียมให้กับผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาและเจ้าของทรัพยากร หากนำพืชกลุ่มนี้มาใช้โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจทำให้สถานภาพเลวร้ายลง ดังนั้นจึงได้เลือกพืช 5 ชนิดได้แก่ ธนนไชย เทียนนางคาร์ กล้วยนางแดง เปราะราศี และปุดเดือน มาศึกษาปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อสถานภาพพืช และจัดตั้งขึ้นส่วนพืชสำหรับโครงการย่อยอื่นศึกษาเอกลักษณ์ระดับเซลล์และระดับโมเลกุล ข้อมูลที่ได้จะใช้ในการจัดทำแนวทางอนุรักษ์พืชให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และทำให้เกิดการถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่รุ่นลูกหลานต่อไป

การแก้ปัญหาโดยใช้ผลงานวิจัย

ทราบถึงปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อสถานภาพของพืชทั้ง 5 ชนิด เช่น ระบบนิเวศน์ การคุกคามถิ่นอาศัย ฯลฯ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงสถานภาพของพืชดังกล่าว จัดทำเอกสารเผยแพร่ ข้อมูลพืช ความสำคัญ ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

รูปภาพประกอบ

ขยั่น (*Bauhinia strychnifolia*)

เทียนนางคาร์ (*Impatiens kerrii* Craib)

ขยั่น (*Bauhinia strychnifolia*)

ปุดเดือน (*Hedychium longicornutum* Griff. ex Baker)

เปราะราศี (*Kaempferia larsenii* Sirirugsa)